

Česká školní inspekce

Karlovarský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Kraslice, Dukelská 1122, okres Sokolov

Dukelská 1122, 358 01 Kraslice

Identifikátor školy: 600 073 025

Termín konání inspekce: 3. - 10. listopadu 2003

Čj.:	e1-1008/04-5140
Signatura:	ke3zx108

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo:

1. zjištění a zhodnocení personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole a školní družině vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
2. zjištění a zhodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole a školní družině vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
3. zjištění a zhodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných společenskovědních, přírodovědných a vybraných výchovných předmětech v základní škole a školní družině vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Úplná základní škola se nachází v blízkosti městského centra. Tvoří ji dvě budovy, které stojí při hlavní příjezdové silnici směrem do centra a jsou od sebe vzdáleny několik desítek metrů. Obě budovy školy se nacházejí v uzavřených areálech s pečlivě udržovanou parkovou úpravou.

Zřizovatelem školy je Město Kraslice, náměstí 28. října 1438, 358 20 Kraslice. Škola je od 1. ledna 2003 příspěvková organizace; sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu. Kapacita školy je 380 žáků, školní družiny 75 žáků a školní jídelny 450 jídel.

V době inspekce má škola 16 tříd, z toho devět na prvním a sedm na druhém stupni. Školu navštěvuje 337 žáků; z toho šest žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Ve školní družině je k datu inspekční činnosti zapsáno 74 žáků; v provozu jsou tři oddělení školní družiny.

Ve škole je realizován vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně úprav a doplňků schválených pod čj. 25 018/98-22.

Hlavní budova školy má v zadním traktu přístavby vybudovaný bezbariérový vstup a je rovněž vybavena vnitřním výtahem; část hlavní školní budovy je tak přístupná tělesně postiženým. Do spádové oblasti školy patří žáci dojíždějící z přilehlých obcí.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve škole pracuje 24 pedagogických pracovníků, včetně ředitele školy. Výchovně-vzdělávací činnost na prvním stupni zajišťuje celkem dvanáct učitelek; z toho pět vyučujících má odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku na prvním stupni. Sedm vyučujících nespĺňuje podmínky stanovené právním předpisem, tři z nich mají větší vyučovací povinnost na druhém stupni (dvě z nich mají aprobaci pro druhý stupeň) a na prvním stupni vyučují pouze hudební či výtvarnou výchovu. Jedna učí v pátém ročníku a studuje pedagogickou fakultu. Ostatní tři mají středoškolské vzdělání.

Výuku na druhém stupni školy zajišťuje rovněž dvanáct vyučujících, včetně ředitele školy. Předmět český jazyk na druhém stupni vyučují tři učitelé, kteří mají odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku předmětu na základní škole. Předmět seminář z českého jazyka vyučuje jeden učitel s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Výuku anglického jazyka zajišťují čtyři vyučující, z nichž jeden má pedagogickou způsobilost, nemá však odbornou. Ostatní tři vyučující nesplňují podmínky odborné ani pedagogické způsobilosti. Jedna vyučující v současné době studuje pedagogickou fakultu, dvě jsou zapojeny do vzdělávacího programu pro zvyšování kvalifikace učitelů cizích jazyků.

Německý jazyk a konverzaci v německém jazyce vyučují na prvním a druhém stupni čtyři učitelé; pouze jeden učitel má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku předmětu, jedna učitelka splňuje podmínku pedagogické způsobilosti. Dvě učitelky, z toho jedna začínající, nesplňují podmínky odborné ani pedagogické způsobilosti pro výuku předmětu. Jedna vyučující je zapojena do vzdělávacího programu pro zvyšování kvalifikace učitelů cizích jazyků.

Výukou matematiky jsou pověřeni tři vyučující; dva splňují stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jeden získal pouze způsobilost pedagogickou. Seminář z matematiky vedou dvě vyučující; jedna má odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku předmětu, jedna vyučující má pedagogickou způsobilost, nikoliv však odbornou.

Fyzika je vyučována dvěma učitelkami; jedna má pro výuku tohoto předmětu odbornou i pedagogickou způsobilost, jedna splňuje pouze podmínku pedagogické způsobilosti.

Výuku chemie zajišťují dva učitelé; oba splňují stanovené podmínky odborné i pedagogické způsobilosti.

Výukou přírodopisu je pověřena jedna učitelka s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Předmět dějepis vyučují tři učitelé; jeden má odbornou i pedagogickou způsobilost, jeden pouze způsobilost pedagogickou a jeden nesplňuje podmínky odborné ani pedagogické způsobilosti stanovené platným právním předpisem.

Zeměpis vyučují dva učitelé, jeden z nich splňuje podmínku pedagogické způsobilosti, jeden nesplňuje podmínky ani odborné ani pedagogické způsobilosti.

Výukou občanské výchovy je pověřeno pět vyučujících, čtyři vyučující splňují podmínky pedagogické způsobilosti, ale ne způsobilosti odborné, jedna vyučující nemá odbornou ani pedagogickou způsobilost.

Rodinnou výchovu vyučují tři učitelky; všechny mají pedagogickou způsobilost, žádná však způsobilost odbornou.

Pedagogický pracovník pověřený výchovným poradenstvím splňuje podmínky stanovené právním předpisem pro výkon této funkce.

Ve školní družině pracují tři vychovatelky, dvě splňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti, třetí podmínky stanovené právním předpisem nesplňuje, je začínající a zastupuje za dlouhodobě nemocnou vychovatelku s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Většina sledovaných pracovníků až na malé výjimky má delší pedagogickou praxi, odbornost si rozšiřují a doplňují dalším vzděláváním. Skladba úvazků je vzhledem k odbornému vzdělání a věkovému složení pedagogického sboru optimální. Problematické je pouze přidělení druhé třídy a konverzace v německém jazyce dvěma začínajícím vyučujícím bez předchozích pedagogických i odborných zkušeností, a to především proto, že druhý ročník má ve škole ve školním roce 2003/2004 pouze jednu třídu; rovněž konverzace v německém jazyce probíhá v jedné skupině, v níž jsou spojeni žáci jednoho ročníku. Ačkoliv je oběma vyučujícím věnována ze strany vedení školy zvýšená pozornost, vyučujícím chybí možnost konzultovat výuku se zkušeným vyučujícím paralelní třídy či předmětu.

Činnost, organizaci a řízení školy, včetně její organizační struktury, vymezuje dokument Organizační řád školy ze dne 1. ledna 2003, kterým ředitel školy reaguje na změnu právního postavení organizace. V dokumentu jsou specifikovány následující oblasti: předmět činnosti

školy, zásady a nástroje řízení, postavení a kompetence vedoucích pracovníků školy a povinnosti zaměstnanců s odkazem na další platné právní normy, odměňování zaměstnanců a dokumentace školy. Z organizačního schématu vyplývá rozdělení organizace na jednotlivé úseky (pedagogický, ekonomický, správní a úsek školní jídelny) a kompetencí členů vedení školy (ředitel školy, zástupkyně ředitele školy, vedoucí školní jídelny a školnice). Přílohou řádu je dokument, na jehož základě se rozšiřují pravomoci vedoucí metodického sdružení, předmětových komisí a výchovného poradce v oblasti kontroly. Další návazné dokumenty jsou: Vnitřní pořádek školy, Plán výchovně-vzdělávací práce na školní rok 2003/2004 a Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2003/2004. Součástí školních dokumentů je koncepce rozvoje školy. Pravidla pro provoz školy jsou zpracována v dokumentu Vnitřní pořádek školy; který obsahuje mimo jiné ustanovení vztahující se k povinnostem výchovných pracovníků a správních zaměstnanců.

Přenos informací uvnitř školy je uskutečňován obousměrně prostřednictvím pravidelných provozních porad vedení a zaměstnanců školy, plánovaných pedagogických rad, schůzek metodického sdružení a jednání předmětových komisí, pomocí nástěnek ve sborovnách školy a v každodenním styku též osobním rozhovorem.

Poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada, která dle záznamů z jejich jednání řeší výchovné a vzdělávací problémy žáků. Učitelé jsou pravidelně svoláváni ke krátkým provozním poradám, kde jsou aktualizovány měsíční plány práce a předávány aktuální informace. Ve škole pracuje metodické sdružení prvního stupně; pedagogičtí pracovníci se scházejí pravidelně čtyřikrát ročně a mimořádně v případě potřeby. Z hodnotících zpráv zpracovaných ve školním roce 2002/2003 vyplývá, že se činnost metodického sdružení zaměřuje na tvorbu a plnění plánu práce školy (účast na akcích, soutěžích), sledování nových metod a postupů ve výuce jednotlivých předmětů, aktualizaci stávajících učebnic, řešení problémů ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou, mateřskými školami, školní družinou i s učiteli druhého stupně, na zpracování časových plánů učiva, předávání poznatků ze vzdělávacích akcí, organizaci školních kol soutěží a olympiád apod. Metodickou pomoc učitelkám bez předepsaného vzdělání poskytuje zástupkyně ředitele školy.

Učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů na druhém stupni jsou rozděleni do tří předmětových komisí. Předmětové komise zpracovávají vlastní plán práce pro školní rok a vytyčují úkoly, které vycházejí z ročního plánu práce školy. Kvalita těchto plánů práce je různá, rovněž při konečném hodnocení činnosti se komise ne vždy zabývá rozbořením plnění plánu. Z jednání komisí jsou pořizovány zápisy. Z analýzy předložených dokumentů vyplývá, že vysoké efektivity práce dosahují ty předmětové komise, které sdružují vyučující s velmi blízkými vyučovacími předměty, tj. se stejnými nebo podobnými problémy k řešení.

Vedení začínajících a nequalifikovaných učitelů, vedení pedagogických a nepedagogických pracovníků je zakotveno v plánu práce školy; metodickou pomocí začínajícím učitelům jsou pověřeni zkušení pedagogičtí pracovníci a kontrola realizace této pomoci je rovnoměrně rozdělena mezi ředitele školy a jeho zástupkyni.

Kontrolní činnost vedení školy je plánovitá. Kromě ředitele školy se na ní podílí i jeho zástupkyně. Na základě analýzy průběhu a výsledků hospitační a kontrolní činnosti ve školním roce 2002/2003 v souvislosti s přechodem školy do právní subjektivity a nárůstem povinností řídicího pracovníka udělil ředitel školy vedoucím pedagogickým pracovníkům (vedoucí metodického sdružení, předmětových komisí a výchovnému poradci) širší pravomoci k provádění kontrolní činnosti a posílil jejich zodpovědnost za plnění svěřených úkolů. Hlavními nástroji kontroly jsou přímá kontrola stanovených úkolů, včetně kontroly vedení dokumentace, a hospitační činnost. Hospitační činnost vedení školy je vzhledem ke stanoveným cílům (dodržování osnov, organizace hodiny, hodnocení žáků) dostatečně četná. Hospitace jsou zaměřeny především tematicky (vybrané vyučovacích předměty, začínající

a nekvalifikovaní učitelé). Z provedených hospitací i dalších kontrol jsou pořizovány zápisy, vždy jsou formulovány závěry, opatření k odstranění zjištěných nedostatků a následná kontrola. Zobecněné poznatky jsou předávány na poradách nebo na jednání předmětových komisí. Rovněž kontrolní činnost v oblasti ekonomického a materiálního zabezpečení, BOZP, hygieny je plánována, kontroly probíhající ve školním roce 2003/2004 do doby inspekce jsou prováděny pečlivě a mají vliv na plynulý provoz školy.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků využívá zejména nabídky vzdělávacích kurzů pro učitele základní školy, které poskytuje Pedagogické centrum v Karlových Varech. Vedení školy koordinuje vzdělávání učitelů v souladu se zaměřením a cíli školy. Vyučující většiny sledovaných předmětů se účastní metodických kurzů a seminářů, někteří navštěvují jazykové kurzy a kurzy výpočetní techniky. Jeden z pracovníků školy je lektorem školení v oblasti získávání počítačové gramotnosti.

Z poskytnutých dokumentů a hospitačních záznamů vyplývá, že hodnocení pedagogických zaměstnanců probíhá průběžně a má kladný vliv na profesionální růst učitelů.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti ve sledovaných předmětech jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Tzv. hlavní budova školy je komplexem dvou budov. Tvoří ji starší kamenná budova, o níž se škola dělí s cizím subjektem (klub důchodců s vlastním odděleným vchodem), a moderní přístavba pavilónového typu (vstupní a stravovací pavilon) situovaná v zadním traktu původní školní budovy. Ta je opatřena bezbariérovým vstupem a moderním vnitřním výtahem pro tělesně postižené. V hlavní budově se nacházejí učebny prvního a druhého stupně, sociální zázemí (šatny pro žáky), žákovská a učitelská knihovna, tělocvična, kancelář vedení školy, dvě sborovny pro učitele, kabinety pro ukládání pomůcek a školní jídelna. V areálu hlavní budovy stojí budova dílen, prostor zadního traktu je využíván jako školní dvůr, dále je zde venkovní hřiště na odbíjenou. V další budově školy jsou umístěny dvě učebny prvního stupně, prostory školní družiny a sborovna pro pedagogické pracovníky. V uzavřeném areálu školní družiny se nachází hrací prostor pro žáky školy využívaný především školní družinou.

Třídy prvního stupně jsou umístěny v obou budovách školy. V hlavní budově, převážně v její starší části, je umístěno sedm tříd, ve druhé dvě. V druhé budově školy se nacházejí dvě učebny prvního stupně. Pro většinu učeben prvního stupně nacházejících se ve starší zástavbě je charakteristická prostorová stísněnost; vzhledem k malému počtu žáků ve třídách a k možnosti využívat přilehlé prostory heren, televizní místnosti a prostor školní družiny se tento prostorový handicap minimalizuje. Vyučující prvního stupně mají v hlavní budově k dispozici žákovskou knihovnu a počítačovou učebnu, rovněž je zde umístěn kabinet učebních pomůcek pro první stupeň. Všechny učebny využívané pro výuku žáků prvního stupně jsou funkčně zařízené většinou starším, avšak udržovaným nábytkem. V učebnách, jejichž okna směřují k hlavní silnici, je hluk. V některých učebnách jsou k dispozici příruční knihovničky, kde jsou encyklopedie, soubory pro mimočítankovou četbu apod. K dispozici jsou hudební nástroje, přehrávače kazet a CD-nosičů. Žáci jsou vybaveni učebnicemi a pracovními sešity, mají k dispozici různý obrazový materiál, pracovní listy a v některých případech pomůcky vyrobené přímo učitelkami. Kabinety jsou vybaveny základními učebními pomůckami. Všechny třídy prvního stupně a přilehlé prostory jsou vyzdobeny pracemi žáků a působí velmi pěkným estetickým dojmem.

Učebny druhého stupně jsou umístěny v hlavní budově. Zde se také nacházejí odborné učebny. Jsou to: učebna pro výuku výpočetní techniky, učebna fyziky a chemie s rozvodem vody, elektřiny a plynu, a učebna hudební výchovy a učebna výtvarné výchovy. V areálu hlavní budovy se nacházejí rovněž dílny velmi dobře vybavené pro práci s kovem a dřevem. Odborné učebny jsou opatřeny pracovními řády odborných učeben a většina rovněž rozvrhem hodin.

Pro výuku ostatních sledovaných předmětů, tj. českého jazyka, cizích jazyků, matematiky, přírodopisu, dějepisu, zeměpisu, občanské a rodinné výchovy odborné učebny zřízeny nejsou; výuka těchto předmětů je organizována v běžných učebnách. Estetická úroveň jednotlivých učeben je různá, ve většině nedosahuje názornosti a úrovně učeben prvního stupně.

Pro výuku všech sledovaných předmětů jsou žáci i vyučující vybaveni ucelenými řadami učebnic. Výjimkou jsou občanská a rodinná výchova, kde mají učebnice pouze vyučující, k dispozici pro výuku jsou výukové videokazety a základní dokumenty; ve škole není dostatek odborné literatury, pracovních textů a dalších názorných učebních pomůcek pro výuku těchto předmětů. Pro výuku cizích jazyků jsou žáci vybaveni moderními jazykovými učebnicemi a pracovními sešity. Vyučující jsou vybaveni jazykovými učebnicemi, metodickými příručkami, magnetofony s nahrávkami, pro výuku cizích jazyků jsou ve škole k dispozici počítačové výukové programy.

Pro jednotlivé předměty jsou ve škole zřízeny kabinety, které jsou vybaveny základními učebními pomůckami pro zabezpečení názorné výuky. Vybavení pomůckami a didaktickou technikou (zpětné projekory, televizory, videorekordéry a přehrávače CD) je pro potřeby výuky včetně praktických cvičení postačující.

Pro výuku je možno využít menší žákovskou knihovnu. Z té čerpají vyučující soubory mimočítankové četby, které přinášejí žákům do tříd. Žáci si zde vypůjčují beletrii na doporučení vyučujících. Pravidelné půjčování knih ve větším rozsahu však není realizováno pro malý zájem žáků, kteří mohou docházet do městské knihovny. Studovna ve škole z prostorových důvodů zřízena není.

Úroveň vybavení učeben školním nábytkem je velmi různá, starší školní nábytek je postupně dle finančních možností školy vyměňován, plánována je též rekonstrukce podlah zejména v učebnách starší zástavby.

Učitelská knihovna je z větší části rozdělena do jednotlivých předmětových kabinetů, většinu potřebných odborných publikací mají vyučující u sebe.

Školní družina má k dispozici samostatné prostory, které jsou uzpůsobeny k odpočinkovým a relaxačním činnostem. Výzdobu tvoří převážně žákovské výtvarné a ruční práce, na jejím uspořádání a údržbě se podílejí i žáci. Prostředí je pro činnost žáků podnětné, funkční a působí pěkným estetickým dojmem. Vybavení heren, jejich prostorové uspořádání a členění respektuje potřeby různorodých řízených činností a je dle finančních možností školy doplňováno.

Kontrolní činnost zaměřená ke zlepšení stavu v oblasti materiálně-technických podmínek je plánovaná a soustavná. Rozvoj materiálně-technických podmínek je součástí plánu práce i koncepce rozvoje školy. Vedení školy v této oblasti úzce spolupracuje se zřizovatelem. Z materiálně-technického zázemí školy je veřejností využívána zejména školní tělocvična.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Ve škole je realizován schválený vzdělávací program Základní škola. Učební plán školy pro výuku ve školním roce 2003/2004 je sestaven v souladu se vzdělávacím programem. Ve škole je realizována výuka dvou cizích jazyků, anglického a německého. Od sedmého ročníku jsou podle zájmu žáků a možností školy zařazovány volitelné předměty. Ve školním roce 2003/2004 jsou to seminář z matematiky, konverzace v německém jazyce, domácnost, informatika a seminář z českého jazyka. Zařazeny jsou rovněž nepovinné předměty volba povolání a pohybové hry. Zájmové kroužky nejsou žákům nabízeny z důvodu široké nabídky místního domu dětí a mládeže. Vedení školy ve školním roce 2003/2004 využilo zvýšené hodinové týdenní dotace k posílení povinných předmětů v souladu s příslušným metodickým pokynem. Pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami vypracovali učitelé ve spolupráci s výchovným poradcem a s pedagogicko-psychologickou poradnou individuální výchovně-vzdělávací programy; na prvním stupni jsou zřízeny a fungují tři dyslektické kroužky.

Týdenní časová dotace i obsah učiva všech sledovaných předmětů v jednotlivých ročnících odpovídají schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků vychází z učebních osnov, návaznost výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Učební osnovy jsou dodržovány.

Činnost školní družiny je stanovena v Plánu výchovně-vzdělávací práce pro školní družinu na školní rok 2003/2004, vychází z místních podmínek a navazuje na vzdělávací program školy. Plán je průběžně doplňován o další akce nabízené během školního roku. Kontakt a spolupráce vychovatelek s vedením školy v rámci naplňování výchovně-vzdělávacích cílů školy jsou plánované. Spolupráce s třídními učitelkami žáků všech ročníků je každodenní, bezprostřední a aktuální podle momentální situace. Návaznost výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny na vzdělávací program školy je velmi dobrá.

Sledovaná výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Rozvrh hodin na první pololetí školního roku 2003/2004 souhlasí s učebním plánem a s reálnou výukou; z hlediska psychohygienických zásad je sestaven správně.

Škola vede povinnou dokumentaci v souladu se školskými předpisy. Kontrolované třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků, rozvrhy hodin, záznamy z pedagogických rad a protokoly z komisionálních zkoušek jsou vedeny na předepsaných tiskopisech. Po věcné a obsahové stránce je povinná dokumentace vypovídající, drobné formální nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekce. V několika předmětech byly zjištěny nedostatky v zápisech do třídních knih, měly nízkou nebo žádnou vypovídací hodnotu. V třídních výkazech a katalogových listech jsou zachycovány veškeré změny v průběhu vzdělávání žáka, včetně zdůvodnění udělení výchovných opatření. Povinná dokumentace školní družiny je rovněž vedena průkazně.

Vedení povinné dokumentace je průkazné.

Kontrola dodržování učebních osnov je v kompetenci ředitele školy a jeho zástupkyně; ve školním roce 2003/2004 oproti předcházejícímu školnímu roku jsou touto činností pověřeni též vedoucí metodického sdružení a předmětových komisí. Vyučující zpracovali na základě pokynu ředitele školy tematické plány, jejich soulad s učebními osnovami jednotlivých předmětů je schvalován příslušnou předmětovou komisí a ředitelem školy. Z dokumentace předložené ke kontrole vyplývá, že dodržování učebních osnov je vedením školy pečlivě sledováno prostřednictvím hospitační a kontrolní činnosti v průběhu školního roku. Na pedagogické radě v závěru školního roku jednotliví vyučující hlásí splnění či nesplnění tematických plánů v jednotlivých předmětech a třídách. Kontrolní činnost vedení školy v oblasti naplňování učebních dokumentů je plánovaná a soustavná.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Vnitřní řád školy s názvem Vnitřní pořádek školy je po obsahové stránce zpracován v souladu s platným právním předpisem; jednotlivé body řádu školy týkající se žáků jsou formulovány jako příkazy s cílem detailně vymezit povinnosti žáků a žákovských služeb. Již při běžném pročtení tohoto dokumentu je patrný výrazný nepoměr v četnosti zastoupení povinností a práv žáků. Práva žáků jsou v písemné podobě deklarována pouze informačním letákem výchovného poradce pro žáky (rovněž na nástěnkách v učebnách převážně druhého stupně školy), a jednou nástěnnou tabulí umístěnou na prvním stupni školy ve vedlejší budově. Řád školní družiny je vyvěšen vždy celý první měsíc v hale školy. Žáci jsou se zněním vnitřního řádu seznamováni na začátku školního roku, zkrácená verze vnitřního řádu školy nazvaná Pravidla chování (školní řád) je k dispozici v každé učebně. Na formulaci řádu školy se žáci nepodílejí. Ustanovení řádu jsou ve škole dodržována.

Systém předávání informací vůči rodičům je funkční, je realizován běžným způsobem, tj. organizováním pravidelných třídních schůzek i konzultačních hodin. O udělení výchovného opatření či o neprospěchu žáka jsou zákonní zástupci nezletilých žáků prokazatelně informováni, související doklady jsou shromažďovány v osobní dokumentaci žáků.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy je funkční.

Funkcí výchovného poradce je pověřen zkušený pedagog s dlouholetou praxí. Pro svoji činnost vypracoval velmi stručný heslovitý přehled aktivit, kterým se věnuje během roku. Vlastní plán práce nemá, řídí se však plánem práce školy, kde je jeho činnost i činnost primárního preventisty zachycena v některých bodech. Výchovný poradce je členem výchovné komise tvořené dále ředitelem a zástupcem ředitele. Komise se schází nepravidelně podle potřeby a řeší výchovné problémy žáků.

Výchovný poradce sleduje a eviduje žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Dalším jeho významným úkolem je soustavná práce v oblasti směřování žáků k profesionální orientaci. Vyučuje také nepovinný předmět volba povolání pro žáky devátého ročníku. Funkci školního psychologa a speciálního pedagoga škola nemá zavedenu, využívá však služeb pracovníků Pedagogicko-psychologické poradny v Sokolově. Ve spolupráci s poradnou a třídními učiteli jsou zpracovávány individuální plány žáků se specifickými vzdělávacími potřebami.

Pro rodiče žáků jsou určeny úřední hodiny výchovného poradce a třídní schůzky. Po předchozí domluvě s výchovným poradcem mají rodiče možnost přijít na konzultaci i v jinou dobu. S Policií ČR spolupracuje jen příležitostně v oblasti prevence; ve škole se nevyskytují obtížně zvládnutelné výchovné problémy. Ani schránka důvěry, která je ve škole zřízena, neobsahovala v letošním školním roce žádný podnět ze strany žáků.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na prvním stupni

Hospitace proběhly ve všech třídách prvního stupně, výuka cizích jazyků je posuzována společně se stupněm druhým. Dalším zdrojem informací byly namátkově vybrané písemnosti žáků, žákovské knížky a rozhovory s ředitelem školy, jeho zástupkyní a vedoucí metodického sdružení. Hodnocení sledovaných předmětů a jevů je souhrnné.

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídá učebnímu plánu, členění učiva v jednotlivých ročnících je v souladu s učebními osnovami. Zpracované tematické plány jsou sestaveny podle schváleného vzdělávacího programu.

Příprava všech učitelek na výuku byla pečlivá, rozdílly se však projevily v kvalitě provedení hodin. Ve všech hodinách byl respektován individuální přístup a byly zohledňovány rozdílné schopnosti jednotlivců. Učivo bylo probíráno v návaznosti na předcházející témata.

Sledovány byly vyučovací hodiny u pěti učitelek s příslušnou aprobační a u čtyř učitelek nekvalifikovaných. Výuka byla ve většině hodin věcná i odborně správná.

Vyučování probíhalo v esteticky upravených kmenových učebnách. Třídy nižších ročníků jsou prostorově malé, ale učitelky vhodně využívají při výuce vedlejších místností. Učebny jsou vybavené nástěnnými přehledy určenými k výuce, pracemi žáků a informačními tabulemi. Učebnice a pomůcky byly ve většině sledovaných hodin využity. Využití didaktické techniky nebylo ve sledovaném vyučování zaznamenáno.

Sledovaná výuka byla v převážné většině účelně a vhodně organizovaná. Vyučovací hodiny měly jasně stanovený cíl i obsah a svým pojetím odpovídaly charakteru práce se žáky mladšího školního věku. Stanovené úkoly navazovaly na předchozí znalosti a zkušenosti žáků, které byly cíleně rozvíjeny. Učitelky vedly výuku jasnými a srozumitelnými pokyny. Pracovní tempo bylo přiměřené věku a schopnostem žáků. Ke kladům zhlédnutých hodin patřilo střídání rozmanitých činností a zařazování skupinové práce. V efektivních hodinách se žáci dotazovali, byli vedeni ke zdůvodňování svých rozhodnutí, učili se argumentovat a používat svoje znalosti v praktických situacích. K aktivitě žáků přispělo střídání rozmanitých činností při procvičování a upevňování učiva (v lavici, u tabule, skupinové činnosti), zařazování didaktických her a soutěživých prvků. Výuka byla zajímavá, což se projevilo zaujetím žáků pro činnost. Kvalitu sledované výuky výrazně pozitivně ovlivnilo účelné a tvořivé využití pomůcek a individuální přístup k pomalejším i nadanějším žákům. Výjimečně převažoval autoritativní frontální způsob vedení žáků.

V denním rozvrhu jsou předměty řazeny v souladu s psychohygienickými zásadami. V efektivních hodinách byl ponechán prostor pro uvolnění a relaxaci. Ve dvou případech relaxační prvky chyběly úplně.

Na pracovní atmosféru v hodinách měly vliv především motivace a hodnocení. Výrazně motivační bylo zařazování soutěží, her a využití různých pomůcek. Příkladná aktivita žáků se projevila tam, kde byl vytvořen prostor pro samostatnou práci a tvořivost. Naopak zaujetí žáků pro práci bylo nižší tam, kde převažoval monolog vyučujících, kdy nebyly využity pomůcky a převažovalo jednotvárné procvičování učební látky v lavicích. To vedlo k únavě a menšímu soustředění. V hodinách se žákům dostávalo často uznání (pochvaly, ocenění snahy, povzbuzení apod.). Písemnosti žáků jsou pravidelně kontrolovány a opravovány.

Ve všech hodinách se projevil přátelský a pozitivní vztah mezi učitelkami a žáky, což vytvářelo ve třídách příjemnou pracovní atmosféru. Byl vytvořen prostor a čas pro vyjádření názoru žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných oblastech na prvním stupni jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na druhém stupni

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce (v semináři z českého jazyka)

Český jazyk je vyučován v šestém, sedmém a osmém ročníku po čtyřech hodinách týdně, v devátém ročníku pět hodin, neboť ředitel využil možnost přidat předmětu jednu hodinu z disponibilní dotace. Hospitace proběhly ve všech ročnících a u všech vyučujících. Plánování hodin je převážně postaveno na textech učebnice. Příprava na výuku je u jednotlivých vyučujících rozdílná, od pečlivé přípravy organizace hodiny až po pouhé uvědomění si tématu bez promyšlení forem a metod práce v hodině.

Všichni vyučující českého jazyka i semináře z českého jazyka jsou pro svůj předmět aprobovaní. Věcná a odborná stránka výuky byla dodržena.

Příjemné prostředí kmenových tříd pozitivně ovlivňovalo psychohygienické podmínky výuky. Výzdoba učeben je dána invencí jednotlivých pedagogů a jejich třídních kolektivů, zaměření výzdoby k předmětu je jen sporadické. Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT a tvoří jednotné řady. Jazykové příručky byly ve sledovaných hodinách využívány jen výjimečně. V hodině literatury vhodně použila vyučující k prezentaci literárního díla také magnetofonové nahrávky. Také recitaci žáků byla věnována zasloužená pozornost, vyučující vycházeli z práce s uměleckým textem s důrazem na jeho estetické i emocionální aspekty.

V mluvnických hodinách volili učitelé většinou řízený rozhovor a frontální způsob práce. Jazykové vyučování se zaměřovalo na procvičování gramatických jevů. V některých hodinách byla samozřejmostí samostatná práce, práce s textem učebnice, pravopisná cvičení, před vyučováním měli vyučující připravené tabule s nadepsaným textem pro nastávající hodinu. Výuka ve všech hodinách byla vedena věcně správně, ale chyběla výraznější diferenciací podle rozumových schopností žáků. Ve většině hodin převažovala aktivita vyučujících nad aktivitou žáků.

Nevýrazná úvodní a průběžná motivace byla odrazem volby a efektivního uplatnění didaktických metod a schopnosti vyučujících zaujmout žáky. Hodnocení probíhalo převážně slovním způsobem.

Vyučování probíhalo v klidné atmosféře. Učitelé v některých hodinách svým dominantním postupem nevytvořili dostatečný prostor pro komunikaci žáků a rozvoj jejich vyjadřovacích schopností byl málo podporován.

Výsledky výchovy a vzdělávání v českém jazyce a v semináři z českého jazyka na druhém stupni jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce na prvním a druhém stupni

Anglický jazyk je vyučován ve čtvrtém a pátém ročníku prvního stupně a ve všech ročních druhého stupně (kromě osmého ročníku, kde se anglický jazyk nevyučuje) s tříhodinovou týdenní dotací. Výuku anglického jazyka zajišťují čtyři vyučující; u všech proběhly hospitace. Sledované hodiny byly připravené, měly promyšlenou strukturu a jasně formulované cíle. Cíle výuky vycházely z požadavků učebních osnov a byly stanoveny s ohledem na schopnosti a jazykovou úroveň žáků.

Žádný z vyučujících anglického jazyka nemá aprobaci pro výuku daného předmětu, jedna vyučující v současné době studuje pedagogickou fakultu, dvě jsou zapojeny do vzdělávacího programu pro učitele cizích jazyků. Vzhledem zejména k výše uvedeným skutečnostem neměla chybějící odbornost výrazně negativní dopad na metodickou a odbornou úroveň sledované výuky; naopak zájem vyučujících o předmět i jejich pravidelná účast na vzdělávacích akcích se pozitivně projevil ve sledovaných hodinách.

Všechny navštívené hodiny byly organizovány v kmenových učebnách s velmi dobrou estetickou úrovní, ale chybějícími motivačními prvky pro jazykovou výuku. Kromě jazykových učebnic a pracovních sešitů byly ve výuce vhodně využívány různé didaktické pomůcky (namnožené texty, pracovní listy, obrazový materiál), ve vyšším ročníku žáci pracovali s překladovými slovníky. K nácviku výslovnosti a poslechu s porozuměním byla účelně zařazována práce s audio-nahrávkami.

Ve sledované výuce byly využívány různé metody a formy práce, které byly voleny v závislosti na cíli výuky, obsahu učiva a které byly většinou přizpůsobeny věkovým zvláštnostem žáků. Převažující frontální výuka byla vhodně doplňována prací ve dvojicích nebo ve skupinách, účelně byla zařazována samostatná práce. Celkově byla výuka na obou

stupních orientována na rozvíjení komunikativních dovedností žáků s důrazem na dovednosti ústně se vyjadřovat, porozumět se v běžných každodenních situacích a na poslech s porozuměním. Přiměřená pozornost byla věnována osvojení slovní zásoby a mluvnici. K opakování a procvičování slovní zásoby byly vhodně využívány didaktické hry, mluvnice byla procvičována a rozvíjena ve vybraných komunikačních situacích. Psychohygienické podmínky byly ve čtvrtém ročníku nepříznivě ovlivněny velkým počtem žáků ve skupině. Psychohygienické zásady byly v průběhu výuky dodržovány; vyučující často střídali činnosti, zařazovali didaktické hry, využívali dramatické prvky.

Ve většině sledovaných hodin byla účelně a promyšleně využívána motivace. Počáteční motivační vstup byl nejčastěji tvořen motivačním rozhovorem, jazykovou hrou nebo také písničkami a říkankami. Aktivita a zájem žáků byly v průběhu výuky pozitivně ovlivňovány zařazováním zajímavých a aktivizujících učebních činností, pochvalou a povzbuzením a také partnerským přístupem vyučujících.

Ve sledované výuce byla vytvořena příjemná pracovní atmosféra. Komunikace mezi vyučujícími a žáky i mezi žáky navzájem probíhala na základě dohodnutých pravidel, která byla vzájemně respektována a dodržována. Naprostá většina žáků pracovala se zájmem a aktivně se zapojovala do výuky.

Hodnocení bylo prováděno průběžně, v hodinách bylo většinou zaměřeno pozitivně, a tím také motivovalo žáky k jejich větší aktivitě. Jazykové znalosti a dovednosti jsou ověřovány písemně i ústně, převažuje ústní forma zaměřená na hodnocení komunikativní dovednosti. K sebehodnocení a vzájemnému hodnocení byli žáci vedeni ojedinele. Závěrečné zhodnocení práce žáků bylo sledováno jen u některých vyučujících.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce na prvním a druhém stupni

Německý jazyk je ve školním roce 2003/2004 vyučován ve čtvrtém ročníku prvního stupně a ve všech ročních druhého stupně s tříhodinovou týdenní dotací a v předmětu konverzace v německém jazyce v sedmém a osmém ročníku. Výuku obou předmětů německého jazyka zajišťují čtyři vyučující. Všechny sledované hodiny byly připravené, měly promyšlenou strukturu a jasně formulované cíle. Cíle výuky vycházely z požadavků učebních osnov a byly stanoveny s ohledem na schopnosti a jazykovou úroveň žáků.

Pouze jeden vyučující německého jazyka má odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku předmětu, dvě vyučující splňují podmínku pedagogické způsobilosti a jedna nemá pro výuku německého jazyka odbornou ani pedagogickou způsobilost. Jedna z nekvalifikovaných vyučujících je zapojena do vzdělávacího programu pro učitele cizích jazyků. Chybějící odbornost částečně negativně ovlivňuje kvalitu sledované výuky pouze u jedné vyučující s krátkou pedagogickou praxí.

Pro výuku německého jazyka není ve škole zřízena odborná učebna, všechny sledované hodiny byly organizovány v kmenových učebnách, ty nejsou přes svou relativně vysokou estetickou úroveň pro jazykovou výuku nijak motivující. Žáci používali ve výuce jazykové učebnice a pracovní sešity, které byly vhodně doplňovány různými pracovními materiály (namnožené texty, pracovní listy, obrazový materiál). K soustavné práci se slovníkem žáci nejsou všemi vyučujícími vedeni, rovněž nácvik výslovnosti a účelné využití poslechu byly sledovány pouze u dvou vyučujících.

Ve sledované výuce byly využívány různé metody a formy práce, převažovala především frontální výuka. Ta byla u některých vyučujících částečně střídána prací ve dvojicích nebo ve skupinách či samostatnou individuální prací žáků, včetně jednoho pokusu o výuku s prvky projektového vyučování. V části sledovaných hodin (u dvou vyučujících) byla sledována

velmi pěkná práce se žáky se specifickými poruchami učení. Efektivita a účelnost uplatňovaných forem práce závisela na organizačních schopnostech vyučujících, zde se pozitivně odrážela délka pedagogické praxe. Výuka na obou stupních je orientována spíše na osvojení systému lexikálně-gramatického učiva; rozvíjení komunikativních dovedností žáků s důrazem na dovednosti ústně se vyjadřovat, dorozumět se v běžných každodenních situacích je věnováno méně pozornosti. K opakování a procvičování slovní zásoby a mluvnice někteří vyučující volili nápadité didaktické hry. Psychohygienické podmínky jsou v některých učebních skupinách nepříznivě ovlivňovány velkým počtem žáků. Psychohygienické zásady byly ve většině sledovaných hodin v zásadě dodržovány; vyučující často střídali činnosti a vhodně zařazovali relaxační pauzy.

Všechny sledované hodiny byly zahajovány motivačním vstupem; od prostého seznámení s cílem hodiny a jejím obsahem až po řízený rozhovor, jazykovou hru či kolektivní přednes v cizím jazyce. Udržení pozornosti žáků, jejich aktivita a zájem o výuku byly v průběhu výuky pozitivně ovlivňovány vhodným střídáním činností, pochvalou a povzbuzením i pozitivním přístupem vyučujících. I v této oblasti se kladně odrážela míra pedagogických zkušeností vyučujících.

Ve většině hospitovaných hodin byla vytvořena příjemná pracovní atmosféra. Komunikace mezi vyučujícími a žáky i mezi žáky navzájem probíhala na základě dohodnutých pravidel, ta byla až na malé výjimky žáky respektována a dodržována.

V žádné ze sledovaných hodin nechybělo průběžné pozitivní verbální hodnocení výkonů žáků, vyučující si uvědomují jeho motivační charakter. Jazykové znalosti a dovednosti jsou ověřovány ústně i písemně; v nižších ročnících, kde je výuka vedena méně zkušenými vyučujícími, není vždy dodržován poměr klasifikace ústního a písemného zkoušení doporučený vzdělávacím programem. K sebehodnocení a vzájemnému hodnocení jsou žáci vedeni ojedinele. Závěrečné zhodnocení práce žáků bylo sledováno jen u některých vyučujících.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce a v konverzaci v německém jazyce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a v matematickém semináři

Týdenní hodinová dotace matematiky odpovídá schválenému učebnímu plánu, v sedmém a osmém ročníku je zařazen jako volitelný předmět seminář z matematiky. Při výuce postupují vyučující v souladu se svými tematickými plány. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je dodržena. Učující si stanovují reálné výukové cíle, které byly ve sledovaných hodinách plněny. Ve všech hospitovaných hodinách vyučující navazovali vhodnými metodickými postupy na předcházející témata.

Výukou těchto předmětů jsou pověřeni čtyři pedagogičtí pracovníci; dva mají pro výuku tohoto předmětu odbornou i pedagogickou způsobilost, dva pak pouze způsobilost pedagogickou. Kvalita výuky není chybějící odborností negativně ovlivněna.

Výuka matematiky je situována do kmenových učeben jednotlivých tříd. Jejich zařízení, vybavení i výzdoba poskytují příznivé pracovní podmínky. Učební pomůcky pro demonstraci si přinášejí vyučující s sebou, učebnice a matematické tabulky mají žáci zapůjčeny, používané pracovní sešity si žáci kupují. Sbírkky úloh z matematiky mají pouze vyučující, případné zadání z nich diktují nebo kopírují. Materiální zázemí bylo většinou účelně využito.

Z metodického hlediska byla základem hospitovaných hodin frontální forma výuky s poměrně úspěšnou snahou o aktivizaci žáků v průběhu celé vyučovací hodiny. Pečlivě připravená struktura hodiny s dostatečně pestrou nabídkou činností žáků v jejím průběhu, optimálně stanovené pracovní tempo, odpovídající schopnostem žáků, a dobrá organizace práce vedly k nadprůměrné efektivitě většiny sledovaných hodin. Výklad nového učiva byl interpretován

věcně správně a žákům srozumitelně. Množství předávaných informací odpovídalo náročnosti probíraného učiva i individuálním schopnostem žáků. Ve všech sledovaných hodinách měli žáci dostatek prostoru pro samostatnou tvůrčí práci. Ve většině hospitovaných hodin si vyučující průběžně vytvářeli potřebnou zpětnou vazbu a odpovídajícím způsobem reagovali na zjištěné skutečnosti. Závěrečné zhodnocení práce v hodině bylo vždy provedeno všemi vyučujícími.

V úvodu každé vyučovací hodiny byli žáci seznamováni s jejím obsahem, organizací a výukovými cíli. V jejich průběhu pak byli žáci motivováni především aktualizací učiva či zajímavou formulací zadávaných úloh. Dobře byla využita i přirozená soutěživost mladších žáků. Důsledné a účelné využití pochvaly a povzbuzení bylo uplatněno jen v některých hodinách. Pozornost a soustředěnost žáků na práci i jejich pracovní aktivita byly většinou na nadprůměrné úrovni.

Pro většinu sledovaných hodin byla charakteristická velmi dobrá pracovní atmosféra se vstřícným způsobem komunikace ze strany vyučujících. Žáci otevřeně komunikovali a respektovali pravidla slušného chování. Jen někteří vyučující důsledně dbali na kulturu projevu žáků, správné používání odborné terminologie i výstižnou formulaci vyvozovaných závěrů.

Vyučující si ověřovali pochopení zadávaných procvičovacích úloh, upozorňovali na obtížná místa řešení, případně byli nápomocni metodickým vedením. Úvodní opakování a zkoušení mělo vždy návaznost na předcházející učivo. Klasifikace výkonu žáků byla přiměřeně náročná, její zdůvodnění však často postrádalo potřebnou výstižnost, nebo nebylo provedeno vůbec. Nejvíce známek získávají vyučující zadáváním krátkých písemných zkoušení, pro hodnocení písemných prací většího rozsahu jsou v rámci předmětové komise diskutována kritéria, umožňující srovnání výsledků jednotlivých tříd. Jedenkrát za dva roky zadává vedení školy testy zakoupené u komerčních organizací, s výsledky jsou vyučující seznámeni na nejbližší pedagogické radě.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a v matematickém semináři jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice a chemii

Vyučující těchto předmětů při výuce postupovali v souladu se svými tematickými plány, které vycházejí s platných učebních osnov. Jejich promyšlená příprava na vyučovací hodinu jednoznačně směřovala ke splnění stanovených výchovně-vzdělávacích cílů. Ve všech hospitovaných hodinách vyučující navazovali na již probrané učivo a vhodně volenými metodickými postupy postupně vytvářeli přehledný systém vědomostí a dovedností, ve kterém by se žáci dobře orientovali.

Fyzika je vyučována dvěma učitelkami, z nichž jedna má pro výuku toto předmětu odbornou i pedagogickou způsobilost, druhá má pouze způsobilost pedagogickou. Rovněž chemie je vyučována dvěma vyučujícími, oba jsou plně kvalifikovaní.

Téměř všechny sledované hodiny proběhly v odborné učebně, společné pro výuku obou jmenovaných předmětů. Její účelné vybavení i estetická úprava vytvářejí příjemné pracovní prostředí a současně umožňují realizaci demonstračních experimentů i laboratorních cvičení. Potřebné zázemí poskytuje i vybavení kabinetů chemie a fyziky potřebnými učebními pomůckami. Dostatek laboratorního skla, chemikálií i fyzikálních souprav (mechanické, elektrické, optické atd.) umožňují zařazení optimálního počtu žáků v pracovních skupinách při laboratorních pracích, a tím i výrazné zvýšení efektivity vyučovacích hodin zaměřených na praktické vyučování. Učebnice byly účelně využívány zejména při procvičování, využívány byly i namnožené materiály a odborné tabulky.

Výuka ve sledovaných hodinách fyziky a chemie byla velmi dobře organizována. Všichni vyučující kladou důraz především na řízený rozhovor za aktivní účasti většiny žáků, střídáný výkladem. Časté a účelné střídání pracovních činností napomáhalo k udržení potřebné aktivity a zájmu žáků o probíranou látku po celou dobu vyučovací hodiny. Vyučující správně odhadli pracovní tempo a volili vhodné metodické postupy. Při výkladu často vycházeli z experimentu či praktického měření a vedli žáky k úvaze i samostatnému vyvození závěru na základě správně prováděného pozorování. Nové pojmy byly jasně a srozumitelně vysvětleny, patřičný důraz byl kladen i na objasnění jejich vzájemných vztahů. Při volbě příkladů a příměrů vyučující velmi dobře využívali praktické znalosti a zkušenosti žáků. Použité učební pomůcky i zařazené experimenty byly ve všech hodinách využity s nadprůměrnou efektivitou. V hodinách s převahou praktických činností žáků si vždy vyučující prověřovali pochopení zadávaných úloh a práci žáků důsledně kontrolovali. Při vedení žáků k samostatnému vyvozování závěrů již potřebnou důslednost většinou postrádali.

Kromě seznámení se strukturou a obsahem vyučovací hodiny v jejím začátku byly motivačním prvkem především vhodně volené prakticky zaměřené demonstrační a procvičovací úlohy. Rovněž promyšlené a účelně zařazené experimenty měly motivační náboj. Pochvala a povzbuzení byly důsledně používány jen v některých hodinách.

Výuka obou sledovaných přírodovědných předmětů probíhala v příznivé pracovní atmosféře. O probírané učivo žáci projevovali zájem a do práce v hodinách se aktivně zapojovali. Komunikace mezi učiteli a žáky i mezi žáky samotnými byla bezproblémová. Žáci měli dostatek prostoru pro odbornou diskusi i vyjádření vlastního názoru, téměř vždy však byli iniciátorem diskuse vyučující.

Prakticky vždy byly vyučujícími prověřovány výchozí znalosti a dovednosti žáků. Zkoušení mělo charakter zpětné vazby s ucelenou myšlenkovou strukturou a mělo návaznost na probírané učivo. Formulace otázek směřovala především k ověření stupně pochopení vzájemných vztahů a souvislostí. Při samostatném řešení většinou prakticky zaměřených úloh byli vyučující nápomocni radou a někdy i metodickým vedením.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice a chemii jsou na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopisu

Počet vyučovaných hodin přírodopisu ve všech ročnících odpovídá schválenému učebnímu plánu. Ne vždy se však vyučující daří při výuce postupovat v souladu s vypracovanými tematickými plány (až čtyřtýdenní skluz v osmém ročníku).

Sledované hodiny přírodopisu byly pečlivě připraveny, příprava však byla zaměřena především na stránku odbornou a vědomostní, nikoliv metodickou.

Jediná vyučující přírodopisu získala pro tuto práci požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilost.

Škola nemá zřízenou odbornou učebnu pro výuku tohoto předmětu, výuka proto probíhá v kmenových učebnách jednotlivých tříd. Potřebné učební pomůcky si vyučující přináší s sebou. Vlastní kabinet přírodopisu je dobře vybaven názornými učebními pomůckami i mikroskopy a poskytuje potřebné zázemí pro výuku tohoto předmětu. Učební pomůcky použité ve sledovaných hodinách (nejčastěji různý obrazový materiál a učebnice) byly využity jen s průměrnou efektivitou.

Efektivita sledovaných hodin přírodopisu měla jen průměrnou úroveň. Dominoval v nich projev vyučující, samostatné tvůrčí činnosti žáků byl ponechán menší prostor, což v některých fázích hodiny vedlo k pasivitě žáků. Při úvodním opakování a procvičování byl často zvolen až příliš velký objem tematicky různorodého učiva, což neumožňovalo využití potřebné

návaznosti. Nová látka byla vykládána na vhodně vybraných a prakticky zaměřených příkladech, ty však rozebírala především vyučující a tím byla výrazně snížena kvalita potřebné zpětné vazby. Výklad byl doplněn přehledným a dobře strukturovaným zápisem na tabuli. Ve snaze předat žákům co nejvíce zajímavých poznatků volila vyučující místy zbytečně vysoké pracovní tempo, což v konečném důsledku vedlo ke snížení efektivity výuky.

Vstupní motivace byla ve všech sledovaných hodinách nevýrazná. V průběhu hodin pak byli žáci motivováni především volbou vhodných příkladů a příměrů umožňujících využít jejich dosavadní znalosti a zkušenosti, avšak jen v některých případech to vedlo k vyvolání a udržení výrazného zájmu o probíranou látku. Občas byly využity pochvala a povzbuzení.

Atmosféra hodin byla pracovní a odrážela respekt žáků k vyučující. Vzhledem k výraznému monologu vyučující v průběhu hodiny a místy i k nepřiměřeně vysokému pracovnímu tempu byl prostor pro odbornou diskusi či vyjádření vlastních argumentů minimální. Žáci byli většinou pasivní, aktivizováni byli pouze vyvoláváním.

Otázky při opakování a zkoušení byly spíše zaměřeny na pamětní zvládnutí učiva. Problémově zadávané úlohy, vedoucí žáky k úvaze a samostatné formulaci závěru se vyskytovaly jen sporadicky. Činnost žáků byla důsledně kontrolována a často alespoň slovně hodnocena. Rovněž každá ze sledovaných hodin byla uzavřena stručným a výstižným zhodnocením práce žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopisu jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpisu a dějepisu

Dějepis a zeměpis je ve všech třídách druhého stupně vyučován v souladu s učebním plánem dvě hodiny týdně. Hospitace proběhly u všech tří vyučujících dějepisu i u obou vyučujících zeměpisu.

Stanovené cíle výuky byly vhodné a přiměřené aktuálnímu stavu třídy. Probírané učivo vždy navazovalo na předcházející témata. Při zpracování tematických plánů poskytli zkušenější pedagogové metodickou pomoc nekvalifikovaným vyučujícím. Přesto je na dlouhodobé přípravě zřetelné, že plánování sledu probíraných témat je závislé především na způsobu řazení učiva v učebnicích.

Dějepis vyučuje jeden aprobovaný učitel, jeden učitel s pedagogickou způsobilostí pro výuku na druhém stupni základní školy a jeden vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti s odborným středoškolským vzděláním.

Výuka probíhala v kmenových učebnách; výzdoba některých tříd se vztahovala k výuce předmětu, např. tematicky zaměřenými nástěnkami. Žáci používají schválené učebnice, které umožňují kontinuální výuku dějepisu i zeměpisu od šestého do devátého ročníku. V hodinách zeměpisu používají žáci při samostatné práci a v domácí přípravě předtištěný pracovní sešit, který byl vhodně využíván pro motivaci žáků i v průběhu vyučovací hodiny. Ve sledovaných hodinách zeměpisu byly používány také nástěnné mapy a žakovské atlasy. Využití podobných pomůcek v hodinách dějepisu bylo jen sporadické. Také didaktická technika byla ve sledované výuce vhodně využita ve výuce zeměpisu.

Výuka ve většině sledovaných hodin obou předmětů byla vedena frontálně; v zeměpisu byla navíc velmi vhodně zařazována samostatná práce. V některých hodinách dominovala role učitele jako organizátora výuky a jediného zdroje informací. V těchto hodinách nebyly využity možnosti pro relaxaci žáků. Opakování a procvičování bylo některými vyučujícími kombinováno s rozšiřováním učiva o nové poznatky, poskytovalo zpětnou vazbu, zřetelně však byla podceňována práce s chybou. Vyučující často kladli otázky, které umožňovali žákům pouze jednoslovné odpovědi. Nejčastěji žáci pracovali s učebnicemi. V nižších ročnících byl

zápis do sešitu předepisován na tabuli. V devátém ročníku psali zápis žáci sami v průběhu výkladu, čímž u některých žáků trpěla úprava a přehlednost zápisů. Učitelé se snažili neopomenout závěrečné shrnutí a zhodnocení hodiny; v několika hodinách bylo provedeno až po zvonění na přestávku.

Vhodnými motivačními prvky v zeměpisu byly referáty, soutěže a vhodně zařazené diapozitivy promítané zpětným projektoem. V úvodu sledovaných hodin vyučující motivovali žáky seznámením s cílem hodiny.

Hodiny probíhaly v klidné pracovní atmosféře, žáci akceptovali pravidla stanovená pro komunikaci mezi učitelem a žákem. V některých hodinách učitelé dostatečně nepodporovali rozvoj komunikačních dovedností žáků.

Pedagogové, až na výjimky, hodnotili práci žáků během hodiny i v jejím závěru. Převažovalo pozitivní slovní hodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepisu a zeměpisu jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a rodinná výchova

Oba předměty jsou ve všech ročnících druhého stupně vyučovány s jednohodinovou týdenní dotací. Občanskou výchovu vyučuje pět vyučujících, rodinnou výchovu tři; hospitace proběhly ve všech ročnících. Sledované hodiny byly po obsahové i materiální stránce připravené, z hlediska organizace, použitých metod a forem práce měly rozdílnou úroveň. Výukové cíle byly stanoveny vždy v návaznosti na předchozí učivo a převážně i s ohledem na potřeby a zájmy žáků.

Ze všech vyučujících, kteří se podílejí na výuce občanské a rodinné výchovy, pouze jedna nemá požadované pedagogické vzdělání; žádný z vyučujících nemá aprobaci pro výuku daných předmětů. Chybějící odbornost částečně negativně ovlivnila metodickou i odbornou úroveň sledované výuky.

Sledované hodiny byly organizovány v běžných učebnách většinou velmi dobré estetické úrovně, avšak s chybějícími motivačními prvky pro výuku obou předmětů. V žádné z navštívených hodin žáci nepracovali s učebnicemi; doplňkové výukové materiály vztahující se k probíranému učivu byly využívány v menší míře.

Ve všech sledovaných hodinách byla upřednostňována frontální výuka, která byla doplňována samostatnou prací. Formy práce podporující spolupráci a komunikaci mezi žáky nebyly využity v žádné z navštívených hodin. Převládající vyučovací metodou byl řízený rozhovor, při němž se vyučujícím většinou dařilo vytvářet prostor pro aktivní zapojení žáků do výuky. Při výkladu nového učiva vyučující vycházeli ze zkušeností a poznatků žáků, uváděli příklady ze života, vhodně využívali mezipředmětové vztahy. Nauková i výchovná stránka obsahu učiva byly většinou vyvážené. Pozitivem některých hodin byla aktivní spolupráce žáků při zápisu do sešitů. V menší míře se vyskytly hodiny, ve kterých převažoval projev vyučujících a kdy činnosti přispívající k aktivnímu učení žáků byly uplatňovány ojedinelé. Psychohygienické zásady byly v průběhu sledovaných hodin většinou dodržovány, tempo výuky bylo přizpůsobeno věku a schopnostem žáků. V části sledované výuky nebyla psychohygienickým zásadám věnována výraznější pozornost, činnosti byly jednotvárné, relaxační chvílky byly zařazovány ojedinelé.

Sledované hodiny byly zahajovány motivačním vstupem, nejčastěji formou seznámení s výukovými cíli a samotným průběhem výuky. K aktivizaci žáků v průběhu hodin přispívaly zejména volba témat, aktualizace učiva i možnost vyjádřit názory a postoje k probíranému učivu.

Ve sledované výuce byla vytvořena příznivá pracovní atmosféra, způsob komunikace mezi učiteli a žáky byl většinou přátelský a vstřícný. Osobnost žáka byla ve všech hodinách respektována, dohodnutá pravidla chování a jednání žáky dodržována.

Průběžné většinou kladné hodnocení výkonů žáků přispívalo k jejich další aktivitě i pozitivní motivaci. Sebehodnocení i vzájemné hodnocení žáků stejně jako závěrečné zhodnocení průběhu výuky bylo sledováno ojedinele.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v občanské a rodinné výchově jsou hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Běžným nástrojem zjišťování výsledků je hodnocení a klasifikace v jednotlivých předmětech formou ústního a písemného zkoušení. Průběžná klasifikace je dokumentována v žákovských knížkách. Souhrnné klasifikační výsledky se objevují v záznamech pedagogické rady a ve výroční zprávě. Výsledky vzdělávání škola dále zjišťuje na prvním i druhém stupni vlastními evaluačními nástroji; vyučující zadávají žákům testy a kontrolní písemné práce, které se vztahují k probíranému učivu a jsou přizpůsobené věkovým zvláštnostem žáků. Výsledky jsou konstatovány v zápisech z předmětových komisí, míra analýzy a následných opatření není z těchto dokumentů zřejmá; ve většině slouží tento způsob ověřování spíše jen jako zpětná vazba pro učitele. Ve školním roce 2002/2003 přistoupila škola na základě dohody mezi vyučujícími prvního a druhého stupně k testování žáků, jejichž cílem je získat přehled o kvalitě vzdělávání na prvním stupni.

Testy nabízené komerčními organizacemi za úplatu, které poskytují srovnání v rámci dalších základních škol, jsou z důvodu velké finanční náročnosti zadávány ve škole v cyklu dvou let. S výsledky testů jsou žáci i učitelé seznamováni vedením školy; na základě analýzy výsledků testů jsou vedením školy přijímána opatření.

Rozbor výsledků vzdělávání se projednává v pedagogických radách a při hospitační a kontrolní činnosti vedení školy. Zpětnou vazbou jsou i výsledky přijímacích řízení na střední školy a výsledky žáků ve vědomostních soutěžích a olympiádách. Celková analýza výsledků vzdělávání a výchovy ve výroční zprávě má souhrnný charakter v podobě přehledné tabulky.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou celkově velmi dobré.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Školní družina

Organizace a průběh činností ve školní družině

Průběh činností ve školní družině probíhá podle aktuálních a přirozených potřeb žáků. Zatímco bezprostředně po obědě jsou na programu odpočinkové a relaxační činnosti (odpočinek, četba, individuální činnosti), v rámci odpoledního zaměstnání převažuje řízená činnost: podle počasí v přírodě či v odděleních.

V oblasti celoročního plánování jsou aktivity školní družiny zaměřeny na sezónní činnosti většinou pobyt v přírodě. Estetické činnosti jsou zaměřeny hlavně na výtvarné aktivity a praktické dovednosti. Akce prospěšného charakteru se orientují na výzdobu budovy školní družiny a udržování prostoru kolem školy.

Průběh činností ve školní družině byl sledován u všech vychovatelek (vycházka zaměřená na pozorování podzimní přírody, sběr přírodnin, pobyt na zahradě, hry dle výběru, úklid a odvoz listů).

Hlediska zdravotní, psychohygienická a pedagogická prolínají veškerou činností. Motivace je nenásilná a účinná, opírá se o pedagogické zásady. Vzájemné vztahy mezi žáky jsou bezproblémové a korektní.

Prostřednictvím jednotlivých činností vychovatelky podporují rozvoj fantazie, představivosti, vzájemné spolupráce. Dbají na pěstování komunikativních dovedností žáků. Spolupráce s vyučujícími a s ředitelem školy je každodenní a bezproblémová.

Organizace a průběh činností ve školní družině splňují její poslání a jsou hodnoceny jako velmi dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Souběžně s inspekcí byla provedena tematicky zaměřená inspekce Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci. Výsledky z této tematické inspekce budou zpracovány v celostátním měřítku a zveřejněny v souhrnné zprávě.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad zřizovací listiny s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení

Zřizovací listina školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Změna zřizovací listiny vydaná Městem Kraslice dne 31. ledna 2003;
2. Rozhodnutí o změně zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. ledna 2003 ze dne 11. února 2003;
3. Statistický výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30.9. ze dne 30. září 2003;
4. Třídní knihy 1. – 9. ročníku pro školní rok 2003/2004;
5. Třídní výkazy a katalogové listy žáků všech ročníků;
6. Učební plán pro školní rok 2003/2004;
7. Rozvrh hodin pro první a druhý stupeň v 1. pololetí školního roku 2003/2004;
8. Vnitřní pořádek školy ze dne 1. září 2001;
9. Pravidla chování (školní řád);
10. Pracovní řady odborných učeben;
11. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002/2003 ze dne 29. srpna 2003;
12. Organizační řád školy ze dne 1. ledna 2003;
13. Přenos některých kompetencí (pravomocí) vedení školy na vedoucí MS/PK a výchovného poradce ze dne 15. září 2003;
14. Plán výchovně-vzdělávací práce na školní rok 2003/2004;

15. Plán výchovně-vzdělávací práce pro školní družinu na školní rok 2003/2004;
16. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2002/2003;
17. Záznam ze zahajovací pedagogické rady ze dne 29. srpna 2003;
18. Záznamy z provozních porad pedagogických pracovníků září až říjen 2003;
19. Plány práce předmětových komisí na školní rok 2003/2004;
20. Tematické plány sledovaných předmětů;
21. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2002/2003;
22. Žákovské knížky žáků ve školním roce 2003/2004;
23. Vybrané písemnosti žáků ve školním roce 2003/2004;
24. Záznamy o kontrole ve školním roce 2003/2004 k datu konání inspekční činnosti;
25. Zápisy z jednání metodického sdružení a předmětových komisí ve školním roce 2002/2003;
26. Plány práce metodického sdružení a předmětových komisí pro školní rok 2003/2004;
27. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy;
28. Třídní knihy tříd druhého stupně pro školní rok 2000/2001, 2001/2002, 2002/2003;
29. Řád školní družiny;
30. Zápisové lístky;
31. Přehled výchovně-vzdělávací práce ve školní družině pro školní rok 2003/2004.

ZÁVĚR

Sledovaná výuka je zajišťována převážně učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Ředitel školy vhodně využívá pedagogického vzdělání, odbornosti i praktických zkušeností členů pedagogického sboru při přidělování vyučovacích povinností. Pouze v malém počtu sledovaných předmětů ovlivňuje chybějící odborná či pedagogická způsobilost nebo krátkodobá pedagogická praxe některých učitelů kvalitu výuky negativním způsobem.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy umožňují realizovat vzdělávací program v plném rozsahu. Prostorové podmínky učeben a přilehlých prostor (chodby, schodiště) jsou pro výchovně-vzdělávací proces výrazně příznivější v přístavbě pavilónového typu než v obou původních starších budovách školy. Vybavení učeben a kabinetů je na dobré úrovni. Jedna ze školních budov je částečně přístupná handicapovaným žákům.

V průběhu sledované výuky bylo většinou účelně využíváno efektivních metod a forem práce, které přispívaly k aktivnímu učení žáků. Výuka je dobře plánovaná a organizovaná, žáci jsou v jejím průběhu vedeni k samostatnosti, méně již k získávání komunikativních dovedností. Žáci jsou motivováni a hodnoceni převážně pozitivním způsobem. Pozitivem je převažující klidná a pracovní atmosféra.

Školní družina vytváří svým personálním obsazením i materiálním vybavením žákům prostor pro aktivní činnost mimo školní výuku, její výchovné působení vhodně doplňuje vzdělávací program školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Milena Jíšová
Členové týmu	PaedDr. Dana Egerová
	Mgr. Jiří Matoušek
	Mgr. Alena Rájová
	PaedDr. Antonín Veselý
	Eliška Friedrichová	
	Jitka Havlíčková	
	Libuše Fuchsová	
Věra Weberová		

V Chebu dne 19. ledna 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. ledna 2004

Razítko

Ředitel školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jaroslav Marek

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucí inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Palackého 8, 350 99 Cheb. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	5. března 2003	e1-1030/04
Zřizovatel	5. března 2003	e1-1031/04
Rada školy	Ne	

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.